

ยุทธศาสตร์การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของวิทยาลัย
การเมืองการปกครอง : บทเรียนจากโครงการหนึ่งคณะหนึ่ง
ศิลปวัฒนธรรมปีพ.ศ. 2557-2558

**Art and Culture Conservation Strategy of the College of
Politics and Governance: Experiences from One Faculty
One Culture Project in 2014-2015**

มนตรี คำวัน¹

Montri Khamwan¹

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของวิทยาลัยการเมืองการปกครองจากโครงการหนึ่งคณะหนึ่งศิลปวัฒนธรรมปีพ.ศ. 2557-2558 2) เพื่อนำเสนอยุทธศาสตร์การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของวิทยาลัยการเมืองการปกครอง เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ประชากรคือผู้รับผิดชอบและผู้เข้าร่วมโครงการหนึ่งคณะหนึ่งศิลปวัฒนธรรมของวิทยาลัยการเมืองการปกครองปีพ.ศ. 2557-2558 จำนวน 14 คน โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือแบบสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบว่าจุดแข็ง (Strengths) คือ ผู้รับผิดชอบโครงการมีความเอาใจใส่มีกระบวนการทำงานเป็นทีม นำเนื้อหาทางวิชาการมาประยุกต์เป็นการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม และมีเครือข่ายความร่วมมือจากโรงเรียนทั่วภาคอีสาน จุดอ่อน (Weaknesses) คือ การติดต่อกับ

¹ เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป, วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹ Administrative Officer, College of Politics and Governance, Mahasarakham University,

ประชาสัมพันธ์ยังไม่ทั่วถึงระยะเวลาจัดโครงการมีน้อย โอกาส (Opportunities) คือ เครือข่ายความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอก วิทยากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ หลากหลาย และอุปสรรค (Threats) คือ สภาพอากาศในช่วงฤดูฝน ความห่างไกล ของสถานที่ และระยะเวลาในการดำเนินโครงการมีน้อย สรุปเป็นประเด็นยุทธศาสตร์ ในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของวิทยาลัยการเมืองการปกครอง ได้ 4 ยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ที่ 1 มาตรฐานการทำงานเป็นที่มุ่งการปฏิบัติ ยุทธศาสตร์ที่ 2 ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมเป็นเลิศ ยุทธศาสตร์ที่ 3 ก่อกำเนิดเครือข่ายความร่วมมือที่ เข้มแข็ง และยุทธศาสตร์ที่ 4 สังคมแห่งการอนุรักษ์เผยแพร่

คำสำคัญ: ยุทธศาสตร์, ศิลปวัฒนธรรม, วิทยาลัยการเมืองการปกครอง

Abstract

Inspired by a lesson of the One Faculty One Culture Project in 2014-2015, researchers conducted a SWOT analysis at the College of Politics and Governance to determine the strengths, weaknesses, opportunities and threats to the conservation of art and culture at the College. In addition to the analysis, strategies for conserving the art and culture of the College were presented. This was a qualitative research project using purposive sampling to select responsible participants. The tool used during the study phase was an interview. The analysis provided the following meaningful information: Strengths at the College are the participants who acted responsibly and attended to detail, a team working together process, application of academic content to art and culture conservation, and joining an established network of schools located throughout the northeastern region. Weaknesses were a lack of public relations. Opportunities included development of a collaborative network with external organizations and expert speakers from various fields. Lastly, threats are the weather during the rainy season, the project's remote

location, and the short duration of the project. In summary, the arts and culture conservation Strategy of College of Politics and Governance contains 4 strategies: Strategy 1, A team Work Standard, Strategy 2) Excellent conservation of Art and Culture, Strategy 3) A strong collaborative Network, and Strategy 4) A conservation minded Society.

Keywords: strategy, Art and Culture, College of Politics and Governance

บทนำ

การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม เป็น ยุทธศาสตร์ และพันธกิจหลักของ มหาวิทยาลัยมหาสารคามในการขับเคลื่อนการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยอย่างต่อเนื่อง โดยมีการพัฒนารูปแบบการดำเนินงาน และการปรับปรุงการดำเนินงานให้เหมาะสมกับบริบทและความเชี่ยวชาญของคณะ/หน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อให้เกิดประโยชน์ด้านการบูรณาการด้านการเรียนการสอนระหว่างคณะ/หน่วยงาน และระหว่างมหาวิทยาลัยกับชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ (กองส่งเสริมการวิจัยและบริการวิชาการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2560) วิทยาลัยการเมืองการปกครองในฐานะหน่วยงานหนึ่งในมหาวิทยาลัยมหาสารคามได้ริเริ่มการจัดโครงการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม โครงการหนึ่ง หลักสูตรหนึ่งศิลปวัฒนธรรม

ภายใต้การสนับสนุนงบประมาณของมหาวิทยาลัยมหาสารคามในปี พ.ศ.2556 ซึ่งวิทยาลัยการเมืองการปกครองได้จัดทำโครงการผ้าป่าขึ้นและดำเนินโครงการถอดบทเรียนในเรื่องของประเพณีการทอดผ้าป่า โดยใช้ชื่อโครงการ “14 กุมภาพันธ์ผ้าป่าสามัคคีทอดความรักสร้างความดีสู่ชุมชน” เมื่อดำเนินโครงการเสร็จสิ้นมหาวิทยาลัยมหาสารคามได้จัดการประกวดโครงการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมขึ้น ซึ่งวิทยาลัยการเมืองการปกครองได้รับรางวัลชมเชย (รางวัลที่ 4) ต่อมาในปี พ.ศ.2557 วิทยาลัยการเมืองการปกครองยังคงดำเนินโครงการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม โดยในปี พ.ศ.2557 มหาวิทยาลัยมหาสารคามได้ปรับเปลี่ยนชื่อโครงการเป็นโครงการหนึ่งคณะหนึ่งศิลปวัฒนธรรม วิทยาลัยการเมืองการปกครองได้จัดโครงการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมในการสืบสานภูมิปัญญาการร้องหมอลำซึ่งเป็นเอกลักษณ์ที่สำคัญ

ของภาคอีสาน โดยใช้ชื่อโครงการคือ “สืบสานภูมิปัญญาการร้องหมอลำ นำประชาธิปไตยสู่ชุมชน” เมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินโครงการวิทยาลัยการเมืองการปกครองได้เข้าร่วมประกวดโครงการผลปรากฏว่าได้รับรางวัลชนะเลิศในระดับมหาวิทยาลัย (จีรศักดิ์ โปกาวิน และมนตรี คำวัน, 2560) และในปี พ.ศ. 2558 วิทยาลัยการเมืองการปกครองยังคงดำเนินกิจกรรมทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมในการสืบสานภูมิปัญญาการร้องหมอลำ โดยใช้ชื่อโครงการว่า “หมอลำธรรมาภิบาล ลูกอีสานสืบสอยศิลป์” และได้รับรางวัลชนะเลิศการประกวดโครงการหนึ่งคณะหนึ่งศิลปวัฒนธรรมในระดับมหาวิทยาลัยอีกหนึ่งปี (จิตรลดา ไชยะ และมนตรี คำวัน, 2560)

จากการดำเนินโครงการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของวิทยาลัยการเมืองการปกครองในข้างต้นซึ่งภารกิจ พันธกิจ และยุทธศาสตร์ของวิทยาลัยการเมืองการปกครองนั้นประกอบด้วยการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมเป็นหนึ่งในภารกิจหลักอยู่ด้วย จึงนับได้ว่าวิทยาลัยการเมืองการปกครองประสบความสำเร็จและบรรลุตามพันธกิจและยุทธศาสตร์ของวิทยาลัยการเมืองการปกครอง ผู้วิจัยจึงเกิดความสนใจในการศึกษาปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จในการดำเนินโครงการทำนุบำรุง

ศิลปวัฒนธรรมโดยนำเอาโครงการหนึ่งคณะหนึ่งศิลปวัฒนธรรมมาเป็นกรณีศึกษาเพื่อวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT) เพื่อนำเสนอยุทธศาสตร์ในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของวิทยาลัยการเมืองการปกครองในการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมให้มีประสิทธิภาพและประสบผลสำเร็จมากยิ่งขึ้นโดยการวิเคราะห์บทเรียนจากความสำเร็จของโครงการหนึ่งคณะหนึ่งศิลปวัฒนธรรมปีพ.ศ.2557-2558 ซึ่งได้รับรางวัลชนะเลิศจากการประกวดโครงการ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของวิทยาลัยการเมืองการปกครองจากโครงการหนึ่งคณะหนึ่งศิลปวัฒนธรรมปีพ.ศ. 2557-2558

2. เพื่อนำเสนอยุทธศาสตร์การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของวิทยาลัยการเมืองการปกครอง

วิธีการศึกษาวิจัย

1. ศึกษาเอกสารได้แก่ รูปเล่มรายงานโครงการหนึ่งคณะหนึ่งศิลปวัฒนธรรมปี 2557 และปี 2558 บทความ

วารสาร และเว็บไซต์ต่างๆ

2. การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) กำหนดแบบสัมภาษณ์ โดยได้มาจากการประมวลความรู้จากเอกสารราชการ บทความ วารสาร และจากคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ การตั้งคำถามเป็นการตั้งคำถามให้มีความเหมาะสมกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลการเก็บรวบรวมใช้การถอดความจากการจดบันทึกแล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ SWOT analysis

3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคั้งนี้ประชากรเป็นผู้รับผิดชอบและผู้เข้าร่วมโครงการหนึ่งคณะหนึ่งศิลปวัฒนธรรมของวิทยาลัยการเมืองการปกครองปีพ.ศ. 2557-2558 โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาแบบเจาะจงประกอบด้วย ประธานโครงการฯ จำนวน 2 คน ชุมชนผู้เข้าร่วมโครงการฯ จำนวน 5 คน นิสิตผู้เข้าร่วมโครงการฯ จำนวน 5 คน และวิทยากรโครงการฯ จำนวน 2 คน

4. ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัยคือตุลาคม พ.ศ.2559 – มิถุนายนพ.ศ. 2560

ผลการศึกษา

จุดแข็ง (Strengths)

จากการวิเคราะห์จุดแข็ง (Strengths) การดำเนินการโครงการหนึ่งคณะหนึ่งศิลปวัฒนธรรม ปี พ.ศ.2557 “โครงการสืบสานภูมิปัญญาการร้องหมอลำนำประชาธิปไตยสู่ชุมชน”และโครงการหนึ่งคณะหนึ่งศิลปวัฒนธรรมปีพ.ศ.2558 “โครงการหมอลำธรรมาภิบาล ลูกอีสานสืบสอยศิลป์” ซึ่งเป็นโครงการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมที่ดำเนินการโดยวิทยาลัยการเมืองการปกครอง สามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการทำงาน
2. มีการวางแผนการดำเนินโครงการอย่างเป็นระบบ
3. มีการนำเอาองค์ความรู้ทางวิชาการสะท้อนความเป็นตัวตนของวิทยาลัยการเมืองการปกครองมาประยุกต์เป็นโครงการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
4. มีการเผยแพร่องค์ความรู้ทางวิชาการผ่านโครงการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
5. มีเครือข่ายความร่วมมือทั่วภาคอีสาน
6. ชุมชนให้ความร่วมมือในการดำเนินโครงการมีการลงไปจัดกิจกรรม

ในชุมชน

7. การทำงานเป็นทีมมีความรับผิดชอบเอาใจใส่มีการติดตามประเมินผลอยู่ตลอดเวลา

8. วิทยากรมีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านศิลปวัฒนธรรม

9. ผู้เข้าร่วมโครงการมีความร่วมมือตั้งใจเอาใจใส่และมีทักษะ

10. ใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่า

11. ได้รับรางวัลชนะเลิศจากการประกวดโครงการ

12. ผู้บริหารให้ความสำคัญและสนับสนุนงบประมาณ

13. ได้รับงบประมาณสนับสนุนและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรมเดินทางมาเปิดโครงการ

1. ความรู้ความเข้าใจในเรื่องศิลปวัฒนธรรมของผู้เข้าร่วมโครงการ

2. ขาดความต่อเนื่องของการดำเนินโครงการ

3. เครือข่ายความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอกยังมีน้อย

4. การประชาสัมพันธ์โครงการยังไม่ทั่วถึง

5. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการมีน้อย

6. การติดต่อประสานงานยังไม่ครอบคลุม

7. นิสิตวิทยาลัยการเมืองการปกครองยังมีส่วนร่วมน้อย

8. งบประมาณในการดำเนินโครงการยังไม่เพียงพอ

จุดอ่อน (Weaknesses)

จากการวิเคราะห์จุดอ่อน (Weaknesses) การดำเนินการโครงการหนึ่งคณะหนึ่งศิลปวัฒนธรรมปี พ.ศ. 2557 “โครงการสืบสานภูมิปัญญาการร้องหมอลำนำประชาธิปไตยสู่ชุมชน” และโครงการหนึ่งคณะหนึ่งศิลปวัฒนธรรมปี พ.ศ. 2558 “โครงการหมอลำธรรมมาภิบาล ลูกอีสานสืบรอยศิลป์” ซึ่งเป็นโครงการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมที่ดำเนินการโดยวิทยาลัยการเมืองการปกครอง สามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

โอกาส (Opportunities)

จากการวิเคราะห์โอกาส (Opportunities) การดำเนินการโครงการหนึ่งคณะหนึ่งศิลปวัฒนธรรมปี พ.ศ. 2557 “โครงการสืบสานภูมิปัญญาการร้องหมอลำนำประชาธิปไตยสู่ชุมชน” และโครงการหนึ่งคณะหนึ่งศิลปวัฒนธรรมปี พ.ศ. 2558 “โครงการหมอลำธรรมมาภิบาล ลูกอีสานสืบรอยศิลป์” ซึ่งเป็นโครงการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมที่ดำเนินการโดยวิทยาลัยการเมืองการปกครอง สามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. เครือข่ายความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอก
2. การใช้สื่อในการเผยแพร่กิจกรรมโครงการและการประชาสัมพันธ์โครงการ
3. ความหลากหลายของวิทยากรผู้มีความรู้
4. ความร่วมมือกับกรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม
5. บทบาทการมีส่วนร่วมของชุมชน
6. การสนับสนุนงบประมาณที่เพิ่มมากขึ้นของวิทยาลัยการเมืองการปกครอง

อุปสรรค (Threats)

จากการอุปสรรค (Threats) การดำเนินการโครงการหนึ่งคณะหนึ่งศิลปวัฒนธรรม ปีพ.ศ. 2557 “โครงการสืบสานภูมิปัญญาการร้องหมอลำนำประชาธิปไตยสู่ชุมชน” และโครงการหนึ่งคณะหนึ่งศิลปวัฒนธรรมปีพ.ศ. 2558 “โครงการหมอลำธรรมมาภิบาลลูกอีสานสืบฮอยศิลป์” ซึ่งเป็นโครงการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมที่ดำเนินการโดยวิทยาลัยการเมืองการปกครอง สามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. สภาพอากาศในช่วงฤดูฝน
2. สภาวะเศรษฐกิจที่ตกต่ำทำให้ชุมชนเข้าร่วมน้อย

3. ความห่างไกลของพื้นที่
4. ระยะเวลาในการจัดโครงการมีน้อย
5. ความล่าช้าของการเบิกจ่ายงบประมาณในการดำเนินโครงการ

ยุทธศาสตร์การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของวิทยาลัยการเมืองการปกครอง

จากการศึกษาวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในจากจุดแข็ง (Strengths) และจุดอ่อน (Weaknesses) สภาพแวดล้อมภายนอกคือโอกาส (Opportunities) และอุปสรรค (Threats) ของโครงการหนึ่งคณะหนึ่งศิลปวัฒนธรรมปี พ.ศ. 2557 “โครงการสืบสานภูมิปัญญาการร้องหมอลำนำประชาธิปไตยสู่ชุมชน” และโครงการหนึ่งคณะหนึ่งศิลปวัฒนธรรมปี พ.ศ. 2558 “โครงการหมอลำธรรมมาภิบาลลูกอีสานสืบฮอยศิลป์” ซึ่งเป็นโครงการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมที่ดำเนินการโดยวิทยาลัยการเมืองการปกครองแล้วนั้น สามารถนำมาวิเคราะห์ SWOT เมทริกซ์เพื่อกำหนดเป็นกลยุทธ์และยุทธศาสตร์ในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของวิทยาลัยการเมืองการปกครอง โดยมุ่งสู่วิสัยทัศน์ที่ว่า “มาตรฐานการทำงานเป็นทีมสู่การปฏิบัติ ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมเป็นเลิศ ก่อกำเนิดเครือข่าย

ข่ายความร่วมมือที่เข้มแข็ง สังคม
แห่งการอนุรักษ์เผยแพร่” และสามารถ
สรุปเป็นกลยุทธ์และยุทธศาสตร์ได้ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 มาตรฐานการทำงานเป็นทีมสู่การปฏิบัติ ประกอบด้วยกลยุทธ์ วางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมทั้งผู้รับผิดชอบโครงการ ผู้เข้าร่วมโครงการ และเครือข่ายความร่วมมือจากภายนอก ตั้งงบประมาณเพื่อสนับสนุนให้มากขึ้นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินโครงการผู้รับผิดชอบโครงการมีความมุ่งมั่น ทุ่มเทเสียสละ มีความคิดสร้างสรรค์ มีกระบวนการทำงานเป็นทีม ติดตามประเมินผลโครงการ แก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นเพื่อความสำเร็จของโครงการ มีแผนสำรวจในการปฏิบัติงาน เครือข่ายความร่วมมือทุกภาคส่วนรับรู้ข้อมูลอย่างทั่วถึงบริหารงบประมาณให้เกิดประโยชน์คุ้มค่า และมีแหล่งสนับสนุนงบประมาณจากภายนอกเพิ่มเติม

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม เป็นเลิศ ประกอบด้วยกลยุทธ์ นำองค์ความรู้ทางด้านวิชาการที่สะท้อนความเป็นวิทยาลัยการเมืองการปกครองมาประยุกต์เข้ากับการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ผ่านการถ่ายทอดองค์ความรู้จากวิทยากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญที่หลากหลายและเผยแพร่

ประชาสัมพันธ์สู่สาธารณชน เลือกริทยากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญที่หลากหลายเพื่อถ่ายทอดความรู้ให้ผู้เข้าร่วมโครงการเกิดความเข้าใจและมีทักษะในการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ก่อกำเนิดเครือข่ายความร่วมมือที่เข้มแข็ง ประกอบด้วยกลยุทธ์ สานต่อความร่วมมือกับเครือข่ายโรงเรียนทั่วภาคอีสานที่เคยเข้าร่วมโครงการและสานต่อความร่วมมือกับกรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม ใช้ชุมชนเป็นพื้นที่ในการดำเนินโครงการส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการให้มากที่สุด สร้างเครือข่ายความร่วมมือจากภายนอกเพิ่มมากขึ้นทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชนเลือกชุมชนที่มีความพร้อมสามารถให้ความร่วมมือมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ และสร้างประโยชน์ให้กับชุมชนและสังคม

ยุทธศาสตร์ที่ 4 สังคมแห่งการอนุรักษ์เผยแพร่ ประกอบด้วยกลยุทธ์ ผู้บริหารให้ความสำคัญในการดำเนินโครงการสร้างขวัญกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานอันจะนำมาสู่พลังในการขับเคลื่อนกิจกรรมให้ประสบผลสำเร็จนำมาสู่รางวัลในการประกวดโครงการในระดับมหาวิทยาลัย ซึ่งจะสะท้อนถึงความสำเร็จในการอนุรักษ์และเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม การ

ติดต่อประสานงาน การประชาสัมพันธ์ ล่วงหน้าอย่างทั่วถึงและครอบคลุม เพื่อให้หนังสือ ชุมชน เครือข่ายภายนอกเข้าร่วมมากที่สุด ระยะเวลา สถานที่ที่มีความเหมาะสมมีความต่อเนื่อง ศึกษาข้อมูลทำความเข้าใจในประเด็นที่เลือกดำเนินการให้ละเอียดรอบด้าน กำหนดระยะเวลา สถานที่ในการดำเนินโครงการให้เหมาะสม และประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึง

สรุปและอภิปรายผล

การศึกษาวิจัยเรื่องยุทธศาสตร์การทํานุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของวิทยาลัยการเมืองการปกครอง : บทเรียนจากโครงการหนึ่งคณะหนึ่งศิลปวัฒนธรรมปี 2557-2558 ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าเอกสารทางวิชาการ การลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์พบว่าประเด็นที่น่าสนใจซึ่งจะอภิปรายผลดังนี้

วิทยาลัยการเมืองการปกครองมีจุดแข็ง (Strengths) ในการทํานุบำรุงศิลปวัฒนธรรมซึ่งการวิเคราะห์บทเรียนจากโครงการหนึ่งคณะหนึ่งศิลปวัฒนธรรมปีพ.ศ.2557-2558 คือการมีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกันของทุกฝ่าย การวางแผนการดำเนินโครงการอย่างเป็นระบบ การนำเอาองค์ความรู้ทางวิชาการ

ความเป็นตัวตนของวิทยาลัยการเมืองการปกครองมาประยุกต์เป็นโครงการทํานุบำรุงศิลปวัฒนธรรม มีการเผยแพร่องค์ความรู้ทางวิชาการผ่านโครงการทํานุบำรุงศิลปวัฒนธรรม เกิดเครือข่ายความร่วมมือทั่วภาคอีสาน ชุมชนให้ความร่วมมือในการดำเนินโครงการ มีการลงไปจัดกิจกรรมในชุมชน ผู้รับผิดชอบโครงการมีกระบวนการทำงานเป็นทีมและความรับผิดชอบเอาใจใส่ มีการติดตามประเมินผลอยู่ตลอดเวลา มีคณาจารย์ที่มีความรู้ทางวิชาการได้รับความร่วมมือจากวิทยากรผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านศิลปวัฒนธรรม ได้รับความสนใจและให้ความร่วมมือจากผู้เข้าร่วมโครงการทั่วทั้งภาคอีสาน ผู้เข้าร่วมโครงการมีความตั้งใจเอาใจใส่และมีทักษะในเรื่องศิลปวัฒนธรรม มีการบริหารงบประมาณอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด ได้รับรางวัลชนะเลิศจากการประกวดโครงการในระดับมหาวิทยาลัย สองปีติดกัน ได้รับงบประมาณสนับสนุนและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรมเดินทางมาเปิดโครงการ ผู้บริหารวิทยาลัยการเมืองการปกครองในขณะนั้นเอาใจใส่ให้ความสำคัญและสนับสนุนงบประมาณ วิทยาลัยการเมืองการปกครองต้องรักษาจุดแข็งเหล่านี้เอาไว้และพัฒนาต่อยอดให้ดียิ่งขึ้นเพื่อใช้ในการจัดโครงการหรือ

กิจกรรมทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมซึ่งเป็นหนึ่งในภารกิจหลักของวิทยาลัยการเมืองการปกครอง

วิทยาลัยการเมืองการปกครองมีจุดอ่อน (Weaknesses) ในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมซึ่งการวิเคราะห์บทเรียนจากโครงการหนึ่งคณะหนึ่งศิลปวัฒนธรรมปีพ.ศ.2557-2558 คือ ความรู้ความเข้าใจในเรื่องศิลปวัฒนธรรมของผู้เข้าร่วมโครงการ ขาดความต่อเนื่องของการดำเนินโครงการ เครือข่ายความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอกยังมีน้อย การประชาสัมพันธ์โครงการยังไม่ทั่วถึงระยะเวลาในการดำเนินโครงการมีน้อย การติดต่อประสานงานยังไม่ครอบคลุม นิสิตวิทยาลัยการเมืองการปกครองยังมีส่วนร่วมน้อย งบประมาณในการดำเนินโครงการยังไม่เพียงพอ วิทยาลัยการเมืองการปกครองต้องลดหรือกำจัดจุดอ่อนเหล่านี้ออกไปให้หมดหรือลดจุดอ่อนเหล่านี้ลงไปให้น้อยที่สุดเพื่อใช้ในการจัดโครงการหรือกิจกรรมทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมซึ่งเป็นหนึ่งในภารกิจหลักของวิทยาลัยการเมืองการปกครองให้ประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น

วิทยาลัยการเมืองการปกครองมีโอกา (Opportunities) ในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมซึ่งการวิเคราะห์บทเรียนจากโครงการหนึ่งคณะหนึ่งศิลปวัฒนธรรม

ปี2557-2558 คือ เครือข่ายความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอก การใช้สื่อในการเผยแพร่กิจกรรมโครงการและการประชาสัมพันธ์โครงการ ความหลากหลายของวิทยากรผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านศิลปวัฒนธรรม ความร่วมมือกับกระทรวงวัฒนธรรม บทบาทการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินโครงการ การสนับสนุนงบประมาณที่เพิ่มมากขึ้นของวิทยาลัยการเมืองการปกครอง หากวิทยาลัยการเมืองการปกครองนำโอกาสเหล่านี้มาใช้ในการพัฒนาต่อยอดในการจัดกิจกรรมหรือโครงการในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมจะทำให้วิทยาลัยการเมืองการปกครองจัดกิจกรรม หรือโครงการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จ

วิทยาลัยการเมืองการปกครองพบว่ามีอุปสรรค(Threats)ในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมซึ่งการวิเคราะห์บทเรียนจากโครงการหนึ่งคณะหนึ่งศิลปวัฒนธรรมปีพ.ศ.2557-2558 คือ สภาพอากาศในช่วงฤดูฝนที่ส่งผลกระทบต่อการจัดกิจกรรม สภาวะเศรษฐกิจที่ตกต่ำจะส่งผลกระทบต่อการให้ความร่วมมือของชุมชน ความห่างไกลของพื้นที่ในการเดินทางที่ต้องใช้เวลานานของผู้เข้าร่วมโครงการ ระยะเวลาในการจัดโครงการมีน้อย ความล่าช้าของการเบิกจ่ายงบประมาณในการ

ดำเนินโครงการ หากวิทยาลัยการเมือง การปกครองกำจัดหรือลดอุปสรรคเหล่านี้ ออกไปให้หมดหรือมีน้อยลงให้มากที่สุดจะทำให้วิทยาลัยการเมืองการปกครอง ประสบความสำเร็จและดำเนินกิจกรรม หรือโครงการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ได้อย่างราบรื่นและประสบความสำเร็จ

โดยผู้วิจัยได้เสนอแนะยุทธศาสตร์ การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของ วิทยาลัยการเมืองการปกครองครอง โดยมุ่งสู่วิสัยทัศน์ที่ว่า **“มาตรฐานการทำงานเป็นทีมสู่การปฏิบัติ ทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรมเป็นเลิศ ก่อกำเนิด เครือข่ายความร่วมมือที่เข้มแข็ง สังคมแห่งการอนุรักษ์เผยแพร์”** ซึ่ง ประกอบด้วยประเด็นยุทธศาสตร์ 4 ประเด็นตามวิสัยทัศน์ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ที่ 1 มาตรฐานการทำงาน เป็นทีมสู่การปฏิบัติ ยุทธศาสตร์ที่ 2 ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมเป็นเลิศ ยุทธศาสตร์ที่ 3 ก่อกำเนิดเครือข่าย ความร่วมมือที่เข้มแข็ง และยุทธศาสตร์ ที่ 4 สังคมแห่งการอนุรักษ์เผยแพร์

ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของทิพย์ อนงค์ เลื่อนพุกวัฒน์ (2546) ได้ทำการ ศึกษารูปแบบการดำเนินงานด้านการ ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมในสถาบัน อุดมศึกษา พบว่ารูปแบบการดำเนินงาน

ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมคือ 1) ปรัชญา นโยบาย วัตถุประสงค์ แผนงาน โครงการ ที่มีความชัดเจนโดยระบุถึงการ ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมที่เป็นรูปธรรม และผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาที่เห็น ความสำคัญในเรื่องนโยบายและแผนงาน การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม 2) การ พัฒนาองค์กรหน่วยงานรองรับภายใน เกี่ยวกับการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ควรมีการจัดตั้งหน่วยงานต่าง ๆ ได้แก่ องค์กรหน่วยงานกลางด้านศิลปวัฒนธรรม องค์กรหน่วยงานการวิจัยด้านศิลปวัฒนธรรม องค์กรหน่วยงานด้านบริการทางวิชาการ ศิลปวัฒนธรรม องค์กรหน่วยงานส่งเสริม การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม องค์กร หน่วยงานกิจการนิสิตนักศึกษาด้านศิลป วัฒนธรรม ทั้งนี้หน่วยงานสามารถกำหนด นโยบาย วัตถุประสงค์ แผนงาน โครงการ และบทบาทของตนเองอย่างชัดเจนและ เป็นรูปธรรม อีกทั้งยังสอดคล้องกับ ศุภวารณ อุบลเลิศ (2550) ได้ทำการ ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการเผยแพร์ ศิลปวัฒนธรรมดนตรีและการแสดงพื้นบ้าน อีสานของวิทยาลัยนาฏศิลป์ พบว่านโยบาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ เป็นปัจจัยภายใน ส่วนกระแสความนิยมเป็นปัจจัยภายนอก ในการพัฒนารูปแบบการเผยแพร์องค์ ความรู้ใหม่พบว่า การถ่ายทอด ฝึกฝน

และปฏิบัติอย่างต่อเนื่องนั้นผู้มีส่วนสำคัญคือศิลปินพื้นบ้านหรือภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยผู้บริหารเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาจัดระบบบริหารจัดการ และแบ่งหน้าที่รับผิดชอบตามความสามารถ มีระบบ ระเบียบ มีการประเมินผล และงบประมาณสนับสนุน จึงทำให้การดำเนินการเป็นไปด้วยความราบรื่น ในการส่งเสริมศักยภาพของบุคลากร นักเรียน นักศึกษาในการอนุรักษ์ สร้างสรรค์ และเผยแพร่ แสดงออกถึงความภาคภูมิใจในศิลปวัฒนธรรมอันเป็นรากเหง้าของตน

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณะผู้ให้สัมภาษณ์ข้อมูลซึ่งประกอบด้วย ประธาน

โครงการหนึ่งคณะหนึ่งศิลปวัฒนธรรมของวิทยาลัยการเมืองการปกครองปี พ.ศ.2557-2558 วิทยากรและผู้แทนชุมชนบ่อแกบ่อทอง นิสิตผู้เข้าร่วมโครงการฯ นักเรียนผู้เข้าร่วมโครงการฯ ปีพ.ศ.2558 ในการให้ข้อมูลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้จนทำให้การศึกษาวิจัยสำเร็จตามวัตถุประสงค์ทุกประการ

ขอขอบพระคุณวิทยาลัยการเมืองการปกครอง สถานที่ปฏิบัติงานของผู้วิจัยที่ได้สนับสนุนงบประมาณการวิจัยในครั้งนี้ คุณค่าและเนื้อหาทางวิชาการที่เกิดจากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ขอมอบเพื่อเป็นวิทยบูชาแด่วิทยาลัยการเมืองการปกครองสถาบันการศึกษาของผู้วิจัย และเพื่อเติมเต็มสติปัญญาวิทยาการให้กับผู้วิจัย และผู้ที่มาศึกษาค้นคว้า

เอกสารอ้างอิง

- กองส่งเสริมการวิจัยและการบริการวิชาการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. (2560). *ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม มมส.* ค้นวันที่ 3 พฤษภาคม 2560. ได้มาจาก <http://research.msu.ac.th/artculture/?p=668#>
- จิตรลดา ไชยะ และมนตรี คำวัน. (2558). *โครงการหนึ่งคณะหนึ่งศิลปวัฒนธรรมปี 2558.* วิทยาลัยการเมืองการปกครอง : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- จිරศักดิ์ โปกาวิน และมนตรี คำวัน. (2557). *โครงการหนึ่งคณะหนึ่งศิลปวัฒนธรรมปี 2557.* วิทยาลัยการเมืองการ ปกครอง : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ทิพย์อนงค์ เลื่อนพุกวัฒน์ (2546). รูปแบบการดำเนินงานด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมในสถาบันอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ศุภวรรณ อุบลเลิศ (2550). การพัฒนารูปแบบการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมดนตรีและการแสดงพื้นบ้านอีสานของวิทยาลัยนาฏศิลป์. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.